

Politieke poëzie van vroeger Bijlage bij Mijn weekblad

In 1837 begon met koningin Victoria een nieuw tijdperk dat men naar haar Victoriaans zou noemen. De man op wie koningin Victoria zwaar zou leunen, was haar eerste minister Benjamin Disraeli (1804 – 1881), de politicus die ook een befaamd romanschrijver was.

Benjamin Disraeli 1804 - 1881

Wellington

Niet slechts dat jij met zoveel kracht kon binden de vijand van de wereld en weer won Europa's vrijheid, is wat ik prijzen kon, maar dat in al je acties ik mocht vinden dat evenwicht, geen aanval van verblinde vechtlust, maar vast vertrouwend op die bron van regelmaat, zoals een zeeman wachten kon op welig waaien van de goede winden, de adem der Natuur. Die kalmte doet aan Rome denken, ook wat jij durft wagen, je plicht als ideaal, rustige moed waar anderen angstig zijn, in nood gedragen door kennis, steeds de man die 't land behoedt, maar meester van jezelf, wie ook zou jagen.

Tot de minder bekende dichters van die tijd behoort o.a. Matthew Arnold (1822 – 1861). Hij maakte zich sterk voor goed volksonderwijs.

Matthew Arnold 1822 - 1888

West Londen

Bij Belgrave Square, geknield op het trottoir een zwerfster zag ik, stom en bijna dood, een baby in haar armen en naast haar een meisje, gekleed in vodden, voeten bloot. Een groepje werklui, ergens op karwei, passeerden aan de overkant; ze gaf het kind een wenk; die snelde er vlug op af, ze bedelde en kwam terug, heel blij.

De rijke met het afgewende hoofd liet zij maar gaan, zij vraagt alleen aan vrienden, die allen delen in dezelfde soort verdriet.

Ze wil geen kille bijstand, die wel ziende nochtans, onwetend, weinig van haar ziet en wijst ons op een tijd die meer belooft.

Beroemd was in die jaren de naam van Robert Browning (1812 – 1889). Hij heeft de smachtende sonnetten van zijn echtgenote nooit in dezelfde versvorm beantwoord. Voor hem was het sonnet evenals bij zijn roemruchte voorgangers eerder het voertuig voor een politiek statement.

Robert Browning 1812 - 1889

Waarom ik Liberaal ben

Waarom? Omdat al wat ik doe in 't leven, al wat ik ben en naar ik hoop nog kan, dat komt toch allemaal alleen maar van met hart en ziel in vrijheid kunnen streven naar Gods gebod? Als ketens aan mij kleven van vooroordeel, en ik bevrijd mij dan, mag ik van andren vragen om die ban te blijven dragen als door God gegeven?

We kunnen weinig doen, al doen we ons best. Dat weinig' is wat ons de Vrijheid biedt. Wie durft dan met zijn eigen dorst geleest aan andren water weigeren? Ik niet, die leeft en mint. Vrijheid moet eigendom van alle mensen zijn. Dat is 'waarom'.

Algernon Charles Swinburne was een typische vertegenwoordiger van het Victoriaanse tijdperk. Toen na de moord op tsaar Alexander II in 1881 een Jodin werd beschuldigd van medeplichtigheid, ontstond in Rusland een massale Jodenvervolgning met een golf van bloedbaden.

Algernon Charles Swinburne 1837 - 1909

*Op de Jodenvervolgning in Rusland
(juni 1882)*

O Zoon des Mensen, vaak zo vals aanbeden, door 'n slachtershand van roodgelaarsde slaven een bloedbad, door geen christen ooit betreden, met goddeloos gebed en offergaven,

tirannen die met wijwater zich laven, waar hun geloof aan knuppels wordt beleden, in naam van God wordt liefde ondergraven en erger nog, zo vroom zijn hun gebeden. –

en dit gezicht, door kinderen lief gevonden toen ook de heersers riepen om Uw hoofd, kan het dit aanzien, horen hoe die honden tekeer gaan, van hun menselijkheid beroofd? En zeg me, heeft aan 't kruis U kunnen raden dit donkerste uur van christelijke daden?